

RECEPȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____
_____ 2024

AVIZAT

Secția AȘM _____
_____ 2024

RAPORT ȘTIINȚIFIC ANUAL

pentru etapa 2023

**privind implementarea proiectului din cadrul
Programului de Stat (2020–2023)**

Proiectul _ **Patrimoniul etnografic și natural al Republicii Moldova – salvagardare muzeală**
pentru sporirea coeziunii sociale _

Cifrul proiectului _ **20.80009.0807.24** _

Prioritatea Strategică _ **Provocări societale** _

Rectorul/Directorul organizației

_____ VICOL Petru _____

Consiliul științific/Senatul

_____ CANDU Teodor _____

Conducătorul proiectului

_____ PROHIN Andrei _____

L.Ș.

Chișinău 2024

CUPRINS:

1. Scopul și obiectivele etapei 2023
2. Acțiunile planificate și realizate în 2023
3. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect 2023 în limba română (Anexa nr. 1)
4. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect 2023 în limba engleză (Anexa nr. 1)
5. Impactul științific/social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute
6. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect 2023:
 - Lista publicațiilor științifice 2023 (Anexa nr. 2)
 - Lista participărilor la conferințe
 - Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în proiect în mass-media
7. Executarea devizului de cheltuieli (Anexa nr. 3)
8. Componența echipei proiectului pentru anul 2023 (Anexa nr. 4)
9. Informații suplimentare (Anexa nr.5)

1. Scopul etapei 2023 conform proiectului depus la concurs.

Promovarea patrimoniului cultural și natural în plan național și internațional.

2. Obiectivele etapei 2023:

1. Crearea suporturilor documentare și teoretice pentru cunoașterea patrimoniului național al Republicii Moldova;
2. Perfecționarea cadrului normativ național în domeniul salvagădării patrimoniului material și imaterial;
3. Susținerea activităților de valorificare a patrimoniului național pentru a asigura dezvoltarea durabilă a societății.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei 2023:

1. Descrierea științifică și digitizarea bunurilor de patrimoniu din colecțiile muzeale;
2. Completarea Arhivei Științifice și Arhivei Foto-Video a muzeului cu documentări rezultate din cercetările de teren;
3. Dezvoltarea colecțiilor muzeale prin achiziționarea pieselor valoroase de patrimoniu;
4. Elaborarea propunerilor de completare și actualizare a cadrului normativ național pentru a asigura salvagădarea patrimoniului material și imaterial;
5. Cooperarea cu meșterii populari, designerii, muzeografi, reprezentanții agențiilor turistice, proprietarii pensiunilor rurale în vederea punerii în valoare a patrimoniului național și local;
6. Nominalizarea monumentelor de arhitectură populară și ale naturii, pasibile de a fi introduse în Lista tentativă a Patrimoniului Mondial UNESCO;
7. Participarea în proiecte internaționale dedicate cercetării și protejării patrimoniului național.

4. Acțiunile realizate:

1. Au fost elaborate 3 dosare de clasare (covoare, țesături de interior, piese arheologice), fiind înscrise în *Registrul Patrimoniului Cultural Național Mobil*. În total, au fost elaborate și digitizate 628 de fișe analitice ale pieselor de patrimoniu;
2. Arhiva Științifică s-a completat cu documente etnografice referitoare la monumentele de arhitectură populară din Republica Moldova și istoria amenajării Muzeului Satului din Chișinău. Arhiva Foto-Video s-a completat cu 7266 de imagini ale bunurilor culturale;
3. Colecțiile muzeale s-au completat cu 1699 de piese de patrimoniu;
4. Pe 27 aprilie 2023, la muzeu a fost organizat Forumul Patrimoniului Cultural Imaterial, eveniment de nivel republican, în cadrul lui fiind discutate și elaborate un șir de propuneri, adresate autorităților publice centrale, pentru a asigura salvagădarea patrimoniului etnografic material și imaterial;
5. Pe parcursul anului 2023, au fost organizate 4 târguri ale meșterilor populari și o expoziție aniversară a meșteritei Eugenia Moldovanu; au fost elaborate 5 dosare ale meșterilor populari propuși pentru Titlul Onorific de Purtător de Tezaur Uman Viu; au fost acordate 30 de consultații diferitor angajați din domeniul culturii, consacrate gestionării patrimoniului național și local;
6. Au fost discutate și elaborate propuneri de elemente de patrimoniu cu potențial de a fi înaintate pentru *Lista reprezentativă UNESCO a patrimoniului cultural imaterial al umanității* (jocul sportiv

oia; plăcinte poale-n brâu; prune uscate umplute cu miez de nuci). Au fost analizate posibilitățile și necesitățile elaborării unui dosar UNESCO dedicat cobzei, în parteneriat cu România;

7. A fost acordată asistență de specialitate pentru elaborarea unui proiect, susținut de USAID, în vederea organizării în 2024 a unui training în domeniul salvagădării patrimoniului cultural imaterial, sub egida UNESCO. Reprezentanții echipei de cercetare au participat cu comunicări, în calitate de delegați ai Republicii Moldova, la Reuniunea Anuală a Experților în patrimoniu cultural imaterial din sud-estul Europei (Belgrad, 22-23 iunie), Conferința generală UNESCO (Paris, 15-17 noiembrie), Adunarea Generală a Centrului regional pentru salvagădarea patrimoniului cultural imaterial din sud-estul Europei (Sofia, 14 decembrie, online). A fost elaborat, tradus în limba engleză și depus spre examinare, la Fondul Ambasadorilor, Proiectul *Amenajarea, valorificarea și promovarea Grădinii Botanice și Vivariului din cadrul Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală*.

5. Rezultatele obținute (descriere narativă 3-5 pagini)

Promovarea pe plan național și internațional a patrimoniului cultural imaterial. A fost fortificată perceperea cămășii cu altiță ca valoare identitară emblematică românească pe plan mondial prin organizarea a două expoziții de port popular, peste hotare: expoziția „Patrimoniul Imaterial UNESCO - România și Republica Moldova”, vernisată la București, în sala de plen a Senatului „Regele Mihai I al României” (1 martie – 1 mai 2023); Expoziția „Shoulder to shoulder. Celebrating community and craft woven into the traditional blouse of Romania and the Republic of Moldova” (6-13 iulie 2023), la sediul UNESCO din Paris. Ambele expoziții au relevat unitatea și bogăția portului românesc de pe ambele maluri ale Prutului, precum și importanța artei confecționării cămășilor cu altiță, ca patrimoniu cultural de valoare mondială. Elucidării surselor istorice ale acestei arte i-au fost consacrate două expoziții de noutate științifică, consacrate cămășii de sărbătoare: „Cămăși surori, simboluri vechi și noi”, „Similitudini simbolice între ceramica tracică și portul popular” (25 iunie – 31 august 2023), organizate la MNEIN în cadrul Zilei Naționale a Portului Popular, ediția a VIII-a, din 25 iunie 2023. Pentru a asigura transmiterea către generația tânără a valorilor definitorii ale portului popular și a facilita asimilarea lor, a fost organizată expoziția itinerantă „Arta cămășii cu altiță”, prezentată la mai multe instituții de învățământ: LT „Vasile Alecsandri”, LT „Mihai Viteazul”, LT „Spiru Haret”, LT „Prometeu Prim” din Chișinău, Universitatea de Stat din Moldova, LT „Ion Luca Caragiale” din Orhei.

Diseminarea rezultatelor științifice în mediile destinatarilor de producție științifică s-a realizat și prin nouă lansări ale următoarelor cărți: V. Buzilă, *Creatori, purtători și admiratori ai costumului tradițional în secolul al XXI-lea* (Chișinău, Editura Epigraf, 2022); V. Buzilă, *Retorică vestimentară: cămașa cu altiță (valorificând colecțiile Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală și contextul realităților culturale)* (Chișinău, Editura Lexon-Prim, 2022); acad. I.H. Ciubotaru, S. Ciubotaru, *Portul popular din Moldova* (Iași, Editura Universității „A.I. Cuza”, 2023). În scopul unei mai bune cunoașteri a tradiției costumului tradițional purtat în Basarabia, aceste lansări au avut loc în cadrul Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală (MNEIN), precum și la următoarele instituții: Muzeul Național al Țăranului Român, București; Muzeul Poarta de sub Feleac, județul Cluj; Centrul expozițional MOLDEXPO, în cadrul Târgului de carte pentru Copii; Târgul de carte Librex din Iași; Muzeul de Artă, Colegiul Național Alimentar Industrial, Galați;

Universitatea Liberă din Bruxelles, în cadrul „Diplomatic Bazar”, organizat de Ambasada Republicii Moldova și Ambasada României în Belgia. Toate lansările de carte nominalizate au fost însoțite de discuții între specialiști și comunitățile care cos cămăși, punând în lumină variate dimensiuni ale portului popular în societatea contemporană.

Pentru a proteja și a promova cunoștințe, tehnici și principii artistice de mare importanță în păstrarea bogăției culturii tradiționale au fost dimensionate științific conceptele de bază UNESCO în domeniul patrimoniului cultural imaterial: comunități purtătoare de patrimoniu și purtători individuali de acest patrimoniu. Urmare a totalizării unei activități de mai mulți ani, au fost elaborate 5 dosare privind conferirea Titlului Onorific de Purtător de Tezaur Uman Viu următorilor meșteri populari: Maria Cristea, Silvia Antohi, Eugenia Moldovanu, Zaharia Triboi, Natalia Cangea. Pregătirea dosarelor respective a implicat expertiza cercetătorilor privind evaluarea particularităților creației și activității meșterilor populari.

Ca finalizare a activității de cercetare pe teren și a comunicării cu comunitățile purtătoare de patrimoniu, pe 27 aprilie 2023, în cadrul MNEIN a fost organizat Forumul Patrimoniului Cultural Imaterial, ediția a IV-a, cu participarea cercetătorilor, profesorilor, muzeografilor, meșterilor populari, specialiștilor raionali în cultură. Prin organizarea Forumului, a fost analizată din diferite perspective starea actuală a sistemului de protejare a patrimoniului cultural imaterial în Republica Moldova, pregătirea specialiștilor în domeniu, viabilitatea elementelor înscrise în *Lista reprezentativă UNESCO a patrimoniului cultural imaterial al umanității*.

Descrierea științifică și digitizarea bunurilor de patrimoniu din colecțiile muzeale. Pe parcursul anului 2023, cercetătorii secțiilor Etnografie și Științele Naturii au elaborat și digitizat **628 de fișe** analitice ale pieselor de patrimoniu, completând baza de date și fișierul muzeului. Au fost elaborate 3 dosare de clasare (textile de interior, piese de podoabă din Tezaurul de la Cărbuna), totalizând 70 de piese, înscrise în *Registrul Patrimoniului Cultural Național Mobil*. S-au mai pregătit alte 4 dosare (scoarțe, instrumente muzicale, piese de paleontologie, casete de lemn), care se află în proces de finalizare. Prin elaborarea fișelor analitice și a dosarelor de clasare, a fost verificată corectitudinea tuturor datelor vizând evidența și atribuirea bunurilor culturale, îmbunătățită calitatea descrierilor în conformitate cu normele internaționale funcționale în domeniu, a fost evaluată starea de conservare a pieselor și selectate piesele care necesită restaurare.

Inventarierea, conservarea patrimoniului cultural și natural, modernizarea condițiilor de păstrare. Inventarierea, descrierea și îngrijirea colecțiilor este una din sursele principale de descoperire a noutății științifice de către cercetătorii din muzeu și, în acest context, s-au întreprins activități consecutive care au condus la reconsiderări și reevaluări. Au fost fotografiate și scanate 225 de piese arheologice. Alte 174 de piese au fost inventariate în patrimoniul muzeal. A fost digitizat raportul de deplasare la Moscova a colaboratorului științific A.A. Nudelman în anul 1959 (păstrat în Arhiva științifică a MNEIN). Au fost adnotate și inventariate 7 dosare de situri arheologice din zona satului Ivancea, r-nul Orhei, păstrate în patrimoniul MNEIN. Au fost întreprinse activități de inventariere a colecțiilor de ceramică, albumelor de fotografii (peste 2787 de fotografii). A fost scanată colecția de filatelie (532 de timbre emise de Poșta Moldovei) din 1992-2022. Colecția de filatelie a fost ordonată în clasor și tabelată.

Au fost efectuate lucrări de inventariere și revizuire a carotelor geologice din patrimoniul MNEIN. Au fost selectate 30 de probe ale pieselor de geologie, pentru analize de laborator, care vor

fi efectuate cu suportul Institutului de Geologie și Seismologie din Chișinău și al Universității din București (Facultatea de Geologie și Geofizică). S-au întreprins lucrări de inventariere și optimizare a amplasării a probelor litologice din cadrul depozitului de carote. Au fost transferate câteva sute de piese din domeniul științelor naturii (păsări, mamifere, coarne, insecte) din depozitul provizoriu în depozitul permanent, recent amenajat și optimizat. A fost inventariată, monitorizată și descrisă starea actuală pentru o parte (532 de piese) a ierbarului din patrimoniul muzeal.

Au fost întregite, preparate și actualizate determinările pentru numeroase piese din Colecția Paleontologică, mai relevante fiind: fragmente de oase tubulare de girafă din punctul fosilifer Taraclia, Căușeni (Meoțian, nr. 83); piese de foci fosile (Sarmațian); fragmente de rinoceri, hiparioni și mastodonți zigodonți (colectate la Goianul Nou, mun. Chișinău); fragment la craniul de *Tarbosaurus* sp. (Tadjikistan).

În rezultatul cercetărilor ce țin de Colecția Ornitologică, fondată de Franz Ostermann, au fost descrise și documentate 18 piese de patrimoniu, care cuprind specii de păsări din diverse genuri și familii, reprezentând fauna ornitologică specifică teritoriului actual al Republicii Moldova acum circa 100 de ani în urmă. În procesul de cercetare a colecției date, a fost actualizat întregul set taxonomic ale denumirilor științifice, fiind racordat la cerințele taxonomice actuale. În baza cercetărilor și evaluărilor efectuate, aceste piese din Colecția Ornitologică a MNEIN sunt propuse spre clasare pentru a fi incluse în Registrul Patrimoniului Cultural Național, la categoria juridică fond.

Toate activitățile sus-menționate au avut drept rezultat crearea de surse documentare (sub forma fișelor analitice) pentru investigații din diverse domenii, introducerea precizărilor în documentele de evidență muzeală, asigurarea conservării multor piese de patrimoniu și modernizarea condițiilor de păstrare, utilizarea acestor date pentru elaborarea lucrărilor științifice.

Cercetarea patrimoniului cultural și natural pe teren. S-au întreprins deplasări de cercetare în satele Slobozia-Horodiște (com. Horodiște, r-nul Rezina), Hîrcești (com. Hîrcești, r-nul Ungheni), Cîrîpcău, Gura Camencii (r-nul Florești), Racovăț, Volovița (r-nul Soroca). În cadrul deplasărilor, au fost prospectate arheologic opt situri ale culturii Cucuteni-Tripolie.

Au fost întreprinse deplasări în raioanele Briceni, Edineț, Ocnîța, Soroca, Florești, Strășeni, Nisporeni, Hâncești, Cimișlia, Comrat, Cahul, cu scopul analizei aflorimentelor de roci. În urma deplasărilor, s-au adus precizări la informația cunoscută, cu privire la stratigrafie și periodizare, precum și au fost colectate probe geologice și paleontologice.

Au fost efectuate mai multe deplasări la Complexul Muzeal *Conacul cu Parc Balioz*, Ivancea, Orhei, în scopul evaluării stării biodiversității florei din parc, fiind actualizate datele privind diversitatea arboreală din cadrul Parcului *Balioz*.

A fost realizată o deplasare în satele Curtoia și Veverița, Ungheni, în scopul documentării prealabile și prelevării către muzeu a unei semi-mandibule de mastodont (preventiv - specia *Zygodon turicensis*), precum și pentru depistarea altor piese de paleontologie. A fost identificat un nou punct fosilifer (s. Dezghingea, UTA Găgăuzia), fiind descoperit un molar M3 de elefant (*Archidiskodon meridionalis*), intrat în colecția Muzeului din or. Comrat.

Au fost întreprinse o serie de deplasări pentru documentarea elementelor vii ale culturii tradiționale în localitățile: Căinari Vechi, r. Soroca (tradiții păstorești), Țâra și Domulgeni, r. Florești (*băștile* – locuințe semiadâncite în pământ), Horești, r. Fălești (fotografierea purtătorilor de

costum popular), Victorovca, r. Cimișlia (hora de la sud).

Au fost cercetate pe teren piese ale patrimoniului bisericesc, mobil și imobil, în următoarele localități: s. Iarova, r. Soroca (biserica, conacul boieresc, cavoul ctitorilor, cimitirul și vechea carieră de piatră); măn. Răciula, r. Călărași (chiliile (casele) vechi și exponatele din muzeul mănăstirii); mănăstirea Țibucani, jud. Neamț, România (biserica de lemn, iconografia iconostasului, ambele date cu anul 1775).

Investigațiile de teren au avut drept rezultat acumularea materialului factologic (înregistrări audio, fotografiere) pentru a documenta condiția actuală a diferitor domenii ale patrimoniului arheologic, natural, etnografic din Republica Moldova. Concluziile la care au ajuns cercetătorii sunt reflectate în articolele și comunicările susținute, precum și se vor regăsi în publicațiile din următorii ani.

Studierea temelor individuale din cadrul proiectului. În urma studierii colecției de reprezentări plastice zoomorfe din patrimoniul MNEIN, s-a stabilit că marea majoritate a pieselor de acest gen aparțin fazei Cucuteni B – etapei Tripolie CI a culturii Cucuteni-Tripolie (mil. IV a.Chr.). Ele provin, în mod special, din prospecțiuni arheologice de suprafață, realizate în nordul Republicii Moldova. Majoritatea figurinelor pot fi identificate ca reprezentând bovine (*Bos taurus L.*). Vasele zoomorfe într-o formă mai schematizată la fel redau trăsăturile morfologice ale bovinelor.

În rezultatul valorificării patrimoniului documentar din Republica Moldova și România (perioada modernă), au fost identificate cca 300 de documente inedite ce reflectă tradiții populare, și realități etnografice din Moldova istorică, la începutul sec. al XIX-lea. Documentele respective au fost reunite în manuscrisul volumului „Documente basarabene privitoare la viața de familie și cotidian” (vol. II, anul 1814).

După cercetarea datelor statistice din formularele bisericești din ținutul Iași, din prima jumătate a sec. al XIX-lea, au fost aduse dovezi privind legăturile culturale ale elitei ieșene cu comunitățile din Basarabia țaristă.

Cercetând construcția bisericilor de tip nemțean în spațiul basarabean, s-a determinat că fenomenul capătă amploare în a doua jumătate a sec. al XVIII-lea și se extinde până în primele decenii ale sec. al XIX-lea.

Au fost studiate bisericile de lemn cu trei turle, plan dreptunghiular și naos supralărgit, din Moldova. A fost argumentat faptul că tipul de biserică, cu o asemenea volumetrie, este caracteristic mai multor regiuni din Ucraina, iar răspândirea lor în Moldova e atestată documentar începând din sec. al XVIII-lea, când întregi comunități monahale și laice de origine slavă (rușii-ucraineni), din cauza opresiunilor nobililor și bisericii poloneze, se stabilesc în spațiul dintre Nistru și Prut.

Au fost cercetate noi aspecte, mai puțin relevate de alți autori, privind habitatul: tipurile de așezări, gospodării, locuințe, anexe gospodărești, arhitectura spațiilor publice, în raport cu concepția amenajării Muzeului Satului, Chișinău. Au fost selectate din arhivă și scanate materialele ilustrative care alcătuiesc o bună parte a lucrării despre Muzeul Satului, Chișinău. În această ordine de idei, au fost cercetate teme de noutate științifică: instalațiile de foc pentru preparat hrana și încălzire; tradițiile gospodăriei rurale în spațiul dintre Prut și Nistru; locuința semi-adâncită în pământ (*bașca*); acareturile în cadrul gospodăriei rurale. A fost reconstituit traseul promovării ideii unui muzeu al arhitecturii populare în spațiul nostru timp de 90 de ani. A fost evaluat fondul de monumente incluse în Programul de Stat privind edificarea Muzeului Arhitecturii Populare la Chișinău, relevat contextul actual al habitatului tradițional în raport cu tradiția locuirii și modelării spațiului prin construcții.

A fost amplificat demersul analizei tendințelor care denaturează aspectul constituit istoricește al costumului tradițional și al cămășii cu altiță în special, insistând pe valoarea lor de simbol colectiv. Au fost identificate sursele acestor tendințe și, în baza unei abordări sistematice, oferite modele care respectă specificul cultural local. Au fost coordonate din perspectivă științifică atât comunitățile care au semnat acorduri UNESCO privind asigurarea viabilității acestei arte, cât și cele nou constituite în acest an (comunitățile de pe lângă Muzeul de Istorie și Etnografie din Fălești și Muzeul de Etnografie din satul Crocmaz, raionul Ștefan Vodă).

Valorificând folclorul literar românesc de la sfârșitul sec. al XIX-lea – începutul sec. al XX-lea, a fost analizat din perspectiva mentalității populare motivul suferinței pământului și cel al plugului de aur. A fost argumentat faptul că, în cultura tradițională, plugăria era considerată o ocupație de origine divină, ocupând vârful ierarhiei valorice în gândirea populară.

Din cercetarea literaturii de specialitate și a informațiilor colectate pe teren, au fost relevate cunoștințele de medicină populară, utilizările practice și rituale ale alunului și gutuiului în cultura tradițională românească.

A fost relevată contribuția scriitorului Ion Buzdugan (1887-1967), reprezentant al Generației Marii Uniri, în cercetarea folclorului din Basarabia. Au fost evidențiate aspecte de interes etnologic ale Chișinăului de altădată, prezente în lucrările acad. Ștefan Ciobanu (1883-1950). A fost pusă în lumină personalitatea savantului Boris Malski (1912-1994), contribuția sa la cercetarea sociologică și etnografică a satului *Olănești*.

Prin cercetarea colecției de port popular a MNEIN, a fost stabilită relevanța științifică a costumelor de scenă, produse în perioada sovietică. A fost argumentat că distorsionările suferite de costumele respective se înscriu în politica autorităților comuniste de deznaționalizare a basarabenilor și de acreditare a tezei false despre existența a două popoare distincte (român și moldovean).

A fost pregătită monografia colectivă *Colecțiile pedologice din patrimoniul unor instituții de cercetare din Republica Moldova*, valorificând patrimoniul MNEIN, al Institutului de Pedologie, Agrochimie și Protecția solurilor „Nicolae Dimo” ș.a. Lucrarea e destinată specialiștilor și publicului larg, facilitând cunoașterea, conservarea și valorificarea muzeală a pieselor din domeniul pedologiei.

În rezultatul revizuirii și determinării exemplarelor de ortoptere din colecția entomologică „R. Stepanov” (371 de exemplare), din patrimoniul MNEIN, s-a constatat că ortopterele au fost colectate între anii 1911-1939, în 17 situri de pe teritoriul Republicii Moldova și 4 situri de pe teritoriul Ucrainei. În urma analizei exemplarelor din colecție, s-a stabilit că aparțin la 48 de specii, cuprinse în 39 de genuri, 23 de triburi, 15 subfamilii și 6 familii: *Tettigoniidae* cu 8 specii, *Gryllidae* (6 specii), *Gryllotalpidae* (1 specie), *Tridactylidae* (1 specie), *Tetrigidae* (1 specie) și *Acrididae* cu 30 specii. Cea mai numeroasă e familia *Acrididae* care include 30 de specii. Rezultatele acestor studii contribuie la o cunoaștere mai profundă a diversității faunistice și distribuției ortopterelor din Basarabia, de până la al Doilea Război Mondial.

Au fost efectuate colectări ale materialului entomologic în Grădina Botanică a MNEIN. Prin cercetări, s-a dovedit că heteropterul *Corythucha arcuata* (Say, 1832), din familia *Tingidae* (Hemiptera: Heteroptera), de proveniență nord-americană (sudul Canadei și SUA), s-a aclimatizat în Republica Moldova și prezintă un pericol sporit pentru speciile de stejar (genul *Quercus*).

Elaborarea și prezentarea lucrărilor științifice, organizarea manifestărilor științifice circumscrise proiectului. Au fost publicate **64 de lucrări științifice**, dintre care 2 monografii, 2 cataloage de expoziție, 30 de articole științifice, 30 de rezumate ale comunicărilor prezentate la conferințe. S-au mai publicat **8 articole de popularizare** a cunoștințelor despre cultura tradițională

și istoria națională. Au fost prezentate **55 de comunicări** la conferințe științifice naționale și internaționale. Au fost editate două numere ale periodicului de specialitate *Buletin Științific. Revistă de Etnografie, Muzeologie și Științele Naturii*, nr. 34(47) și 35-36(48-49).

Au fost organizate Conferința științifică „Istorie, etnografie și spiritualitate în viziunea personalităților basarabene din a doua jumătate a sec. XIX – prima jumătate a sec. XX. In memoriam Acad. Iustin Frățiman”, ediția a IV-a (22.09.2023); Conferința științifică „Perspective contemporane în etnologie, muzeologie și științele naturii”, ediția a XXXIV-a (25.10.2023). La 5.12.2023, a fost organizat Seminarul științific „Cercetarea solului ca obiect natural și exponat muzeal”, fiind prezentate rezultatele cercetării colecției pedologice a muzeului, pentru a spori pregătirea profesională a angajaților Secției Relații cu publicul din cadrul MNEIN.

Asigurarea suportului științific pentru expozițiile muzeale. A fost elaborată concepția și materialele informative, au fost selectate piesele pentru Expoziția *Dinastia de cărturari basarabeni Iustin, Paul și Zamfira Mihail* (27 ianuarie – 31 mai 2023), dedicată Zilei Naționale a Culturii. În baza pieselor provenite din familia Mihail, au fost prezentate pagini din viața și opera savanților basarabeni Paul Mihail (1905-1994) și Zamfira Mihail.

În cadrul Expoziției *Lemnăritul și fierăritul – meșteșuguri făuritoare de civilizație tradițională* (13 mai – 30 septembrie 2023), au fost puse în valoare peste 600 de instrumente, între care și zeci de piese inedite. Au fost relevate dimensiunile complexe ale lemnăritului și fierăritului în cultura tradițională.

Au fost analizate comparativ ornamentele din ceramica Culturii Saharna-Solonceni și din cămășile cu altiță, în cadrul Expoziției *Similitudini simbolice în ceramica tracică și portul popular* (25 iunie – 31 august 2023).

Pentru a facilita perceperea de către public a expozițiilor muzeale, au fost elaborate texte explicative, însoțite de imagini și etichete. Pentru expozițiile organizate peste hotare, aceste texte au fost elaborate și în limba engleză. A fost pusă în valoare expozițională o parte din conacul Balioz din comuna Ivancea, raionul Orhei, prin inaugurarea a două expoziții permanente *Istoria familiei și Conacului Balioz, Arhitectura vernaculară din piatră din zona Orheiului*, la 5 octombrie 2023. Urmare a unor investigații complexe, au fost elaborate texte științifice, adresate publicului larg, cuprinzând sinteze despre istoria Conacului Balioz, precum și despre varietatea și valoarea arhitecturii tradiționale în piatră din zona Orheiului.

Cu concursul cercetătorilor MNEIN, au fost pregătite texte de ghidaj, destinate vizitatorilor cu necesități speciale, în unele săli (nunta, casa mare, hora, pomul vieții) ale expoziției permanente *Natura. Omul. Cultura* din cadrul MNEIN.

6. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului

Impactul științific al cercetărilor realizate constă în crearea/fortificarea surselor documentare referitoare la colecțiile de etnografie, științele naturii, arheologie, istorie din cadrul MNEIN, care sunt parte componentă a patrimoniului național al Republicii Moldova. Rezultatele obținute aduc date inedite sau reconsiderări, sinteze, completări, reveniri la o serie de probleme științifice studiate în cadrul etnografiei, arheologiei, biologiei, geologiei, pedologiei, istoriei artei. Rezultatele obținute au un *impact social-economic*, prin faptul că oferă suporturi informaționale, modele metodologice pentru studierea diferitor domenii ale patrimoniului cultural și natural al țării. Ele sunt și vor rămâne utile pentru instruirea studenților de la diverse specialități, aprofundarea cercetărilor științifice,

gestionarea patrimoniului și realizarea expozițiilor muzeale, diversificarea și fortificarea ofertei turistice. Monitorizarea și susținerea activității meșterilor populari (în particular, prin pregătirea dosarelor de candidat pentru Titlul Onorific de Purtător de Tezaur Uman Viu) constituie o contribuție la sporirea vizibilității, prestigiului meșterilor și meșteșugurilor populare în societatea noastră. Nu în ultimul rând, activitățile de valorificare științifică a patrimoniului muzeal și a celui imaterial contribuie la consolidarea coeziunii sociale, facilitează dialogul dintre exponenții diferitor etnii și culturi, orientează activitatea umană pe făgașul cunoașterii, creației și frumosului.

7. Colaborare la nivel național și internațional în cadrul implementării proiectului

În colaborare cu Galeria „Colecțiilor Petru Costin” a Consiliului Raional Ialoveni, a fost organizată ampla Expoziție *Lemnăritul și fierăritul – meșteșuguri făuritoare de civilizație tradițională* (13 mai – 30 septembrie 2023). Fondatorul și directorul galeriei menționate, colonelul Petru Costin, a donat mai multe piese de patrimoniu care au intrat în Expoziția *Istoria familiei și conacului Balioz*.

Expoziția *Similitudini simbolice în ceramica tracică și portul popular* (25 iunie – 31 august 2023) a fost organizată în parteneriat cu Facultatea de Istorie și Filosofie a Universității de Stat din Moldova, precum și cu Muzeul Național de Istorie a Moldovei.

În cadrul Târgului Național al Covorului „Covorul Dorului”, ediția a X-a, a fost organizată Expoziția „Țesături din centrul Moldovei. Ecouri ale tradiției în modernitate”. În expoziție s-au regăsit covoare de la mai multe muzee raionale și locale: Muzeul de Istorie și Etnografie din orașul Călărași, Muzeul de Istorie și Etnografie al municipiului Strășeni, Muzeul Casa Mare-Vatra Dumeștilor din Vorniceni, or. Strășeni, Muzeul de Istorie și Etnografie din s. Ciuciuleni, r-nul Hâncești, Muzeul de Istorie și Etnografie din or. Nisporeni, Muzeul Raional de Istorie și Etnografie „Anatol Candu” din s. Văsieni, r-nul Ialoveni.

La conferințele științifice organizate de MNEIN au participat reprezentanții mai multor instituții științifice naționale: Agenția Națională a Arhivelor, Grădina Botanică Națională (Institut) „Alexandru Ciubotaru”, Institutul de Ecologie și Geografie, Rezervația de stat „Iagorlâc” din s. Goian, r. Dubăsari, Muzeul Național de Istorie a Moldovei.

A continuat cooperarea cu Banca Națională a Moldovei și Î.S. Poșta Moldovei, privind elaborarea propunerilor de teme de monede și produse filatelice, cu caracter aniversar și comemorativ.

A fost menținută cooperarea constantă cu Institutul pentru Dezvoltarea Societății Informaționale. Toate publicațiile științifice, editate de MNEIN în cadrul proiectului, au fost indexate în Instrumentul Bibliometric Național.

Datorită cooperării constante cu instituțiile mass-media naționale (în special, cu Radio Moldova, TV Moldova 1, TVR Moldova, Unica.md), precum și câteva de peste hotare (Radio Iași, Radio România Cultural), rezultatele cercetărilor și informațiile despre evenimentele culturale au fost mediatizate pe larg. În premieră pentru istoria MNEIN, o parte din cercetători au cooperat cu postul de televiziune franco-german „ARTE” în vederea realizării unui film documentar consacrat artei cămășii cu alțiță.

Sub formă de participări la sesiuni științifice, publicarea lucrărilor și schimb de publicații a continuat colaborarea cu instituțiile muzeale din România: Muzeul de Etnografie al Moldovei din Iași, Muzeul Național al Satului „D. Gusti” din București, Muzeul Dumbrava Sibiului, Centrul

Cultural Dunărea de Jos din Galați, Muzeul din Piscu, județul Ialomița, ceea ce a contribuit la diseminarea rezultatelor științifice în medii mai extinse. Prin colaborarea cu membrii Comisiei naționale pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial din România și a Institutului de Etnografie și Folclor „C. Brăiloiu”, București, Muzeului Etnografic al Moldovei, Iași, Muzeului de Etnografie din Piatra Neamț, a fost analizată situația la zi a elementelor patrimoniului cultural imaterial înscrise de către cele două state pe *Lista reprezentativă UNESCO a patrimoniului cultural imaterial al umanității*.

8. Dificultățile în realizarea proiectului (financiare, organizatorice, legate de resursele umane etc.)

Între dificultățile financiare cu care ne-am confruntat în 2023, ca și în alți ani, se numără restricțiile impuse la editarea lucrărilor științifice. Conform contractului de finanțare, elaborat de Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare (ANCD), nu putem aloca mai mult de 30.000 de lei pentru tipărirea unei lucrări. Luând în considerare scumpirea materialelor și serviciilor tipografice, după izbucnirea războiului din Ucraina, căci ea a fost principala furnizare de hârtie, din această sumă pot fi editate lucrări conținând aproape numai text, într-un tiraj mic. Or, obiectivele proiectului presupun editarea cataloagelor de colecții și de expoziții, pentru a facilita accesul specialiștilor și publicului larg la bunurile de patrimoniu. Asemenea cataloage se tipăresc color, pe hârtie de înaltă calitate, costurile lor depășind cu mult suma de 30.000 de lei. Din această cauză, nu am putut edita doar din bugetul proiectului a doua ediție a Catalogului *Ștergare moldovenești* de M. Ciocanu și V. Onofriescu. La fel, nu am putut edita monografia dedicată Muzeului Satului din Chișinău, planificată în proiect, deoarece conține multe fotografii, schițe și relevee ale monumentelor de arhitectură populară, planșe care necesită costuri mari pentru editare. În această situație, suntem nevoiți să identificăm alte surse de finanțare, fapt care întârzie publicarea lucrărilor menționate.

Un impediment în procesul de cercetare, în opinia noastră, este decizia ANCD de a interzice, începând cu 2022, editarea revistelor științifice din contul bugetului proiectului științific (pct. 4.1, v) din *Contractul de finanțare a proiectului de cercetare și inovare*: „Beneficiarul proiectului are următoarele obligații: (...) să nu editeze reviste din mijloacele financiare bugetare prevăzute în proiect”). În acest mod, este scoasă din circuit o formă colectivă de colaborare și comunicare științifică. Finanțarea revistelor a fost permisă în anii precedenți (2020 și 2021). Publicarea anuală a două numere ale revistei *Buletin Științific* a fost prevăzută din start în proiectul depus la concursul „Proiect de Stat (2020-2023)”. Fiecare instituție științifică din Republica Moldova are cel puțin o revistă proprie, care constituie principalul instrument de diseminare a rezultatelor propriilor cercetări și de cooperare cu alte instituții.

O altă dificultate regretabilă se referă la faptul că inițial nu a fost alocată finanțarea necesară pentru salarizarea cercetătorilor pe parcursul întregului an. Din finanțarea alocată în 2023 (2276,0 mii lei) a fost posibilă achitarea salariilor, concediilor de odihnă și a concediilor medicale doar pentru 10 luni. Nu a putut fi acordat sporul lunar de performanță, în timpul anului. După mai multe demersuri adresate autorităților publice centrale, suma care nu ajungea (792,3 mii lei) a fost transferată abia la începutul lunii decembrie. Situația respectivă a creat o stare de incertitudine,

nesiguranță, frică pentru ziua de mâine ș.a., fapt care deloc nu motivează activitatea de cercetare și atragerea tinerilor în știință.

Se resimte necesitatea procurării unor mijloace tehnice mai performante (aparate de fotografiat, laptop-uri, proiectoare, scanere, copiatoare, imprimante color, drone pentru filmări ș.a.) pentru realizarea cercetărilor, prelucrarea și stocarea informației privind bunurile de patrimoniu. Mijloacele financiare alocate până în prezent sunt suficiente, în cea mai mare parte, doar pentru a achita salariile personalului.

9. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de publicații

Anexa nr. 2

Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice publicate în anul 2023 în cadrul proiectului din Programul de Stat

*Patrimoniul etnografic și natural al Republicii Moldova – salvagardare muzeală
pentru sporirea coeziunii sociale*

1. Monografii (recomandate spre editare de consiliul științific/senatul organizației din domeniile cercetării și inovării)

1.1. monografii internaționale

1.2. monografii naționale – 2

1. BUZILĂ, V. *Creatori, purtători și admiratori ai costumului tradițional în secolul al XXI-lea*. Chișinău: Epigraf, 2022. 264 p. ISBN 978-9975-60-483-3.

2. URSU, M., CIOBANU, C.Gh. *Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală. Evoluția în epoca modernă și contemporană. Vol. II*. Chișinău: Editura Lexon, 2022. 432 p. ISBN 978-9975-163-60-6.

2. Capitole în monografii naționale/internaționale

3. Editor culegere de articole, materiale ale conferințelor naționale/internaționale

4. Articole în reviste științifice

4.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF)

4.2. în alte reviste din străinătate recunoscute – 5

1. CIOBANU, C. *Eminescologie filatelică basarabeană. Memento Mori*, Botoșani. 2023, 2(10), pp. 131-144. ISSN 2668-7801; ISSN-L 2668-7801.

2. MOCREAC, N., ȚUGULEA, C., DERJANSCHI, V. Orthoptera insects (Superorder Orthoptera, order Orthoptera) from the “R. Stepanov” Entomological Collection preserved in the National Museum of Ethnography and Natural History of the Republic of Moldova. *Oltenia. Studii și comunicări. Științele Naturii*. 2023, 39(1), 108-116. ISSN 1454-6914. http://olteniastudiisicomunicaristiintelenaturii.ro/cont/39_1/III.%20ANIMAL%20BIOLOGY%20III

[.a.%20INVERTEBRATES%20VARIOUS/13.%20Mocreac.pdf](#)

3. PROHIN, A. Plugarul și suferința pământului. Exegeza unui motiv folcloric românesc. *Anuarul Muzeului Etnografic al Moldovei*, Iași, 2023, XXIII, 79-92. ISSN 1583-6819.

4. PROHIN, A. **Rec.:** T. Nikolić Đerić, J. Neyrinck, E. Seghers, E. Tsakiridis, Museums and Intangible Cultural Heritage. Towards a third space in the heritage sector. A companion to discover transformative heritage practices for the 21st century, Bruges, Stevens Print, 2020. *Anuarul Muzeului Etnografic al Moldovei*, Iași, 2023, XXIII, 475-482. ISSN 1583-6819.

5. ȚUGULEA, C., DERJANSCHI, V. Butterflies of the Nymphalidae family (Lepidoptera: Papilionoidea) from the „R. Stepanov” Entomological Collection housed at National Museum of Ethnography and Natural History of the Republic of Moldova. *MARISIA Natural Sciences*, Muzeul Județean Mureș. Târgu Mureș, 2022, II, 59-66. ISSN 2821-4145. https://muzeulmures.ro/wp-content/uploads/2023/02/Marisia-NS_II_2022.pdf

4.3. în reviste din Registrul National al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

4.4. în alte reviste naționale – 20

1. BOTNARU, V., CIOBOTARU, V., DIDUH, A., FRANCOVSCHI, I., NICOARĂ, I., POCATILOV, V., SPIAN, C. Recifele Prutului de Mijloc (Toltrele Prutului). *Buletin Științific. Revistă de Etnografie, Științele Naturii și Muzeologie. Serie nouă. Fascicula Științele Naturii*. 2021, 34 (47), 80-100. ISSN 1857-0054, E-ISSN 2587-3938. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/179841

2. BUZILĂ, V. Academician Sabina Ispas –80 de ani. Relevarea câmpului operațional al culturii folclorice în sistemul universalilor de către academician Sabina Ispas. *Buletin Științific. Revistă de Etnografie, Științele Naturii și Muzeologie. Serie nouă. Fascicula Etnografie și Muzeologie*. 2021-2022, 35-36(48-49), 240-244. ISSN 1857-9954, E-ISSN 2587-3938. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/185581

3. BUZILĂ, V., PROHIN, A. Masa rotundă „Protejarea patrimoniului cultural la diferite niveluri de valorificare”. *Buletin Științific. Revistă de Etnografie, Științele Naturii și Muzeologie. Serie nouă. Fascicula Etnografie și Muzeologie*. 2021-2022, 35-36(48-49), 233-238. ISSN 1857-9954, E-ISSN 2587-3938. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/185580

4. CIOBANU, A., CIOBANU, C.Gh. Satul basarabean în viziunea editorului cartofil rus Alexander -Wilhelm Wolkenberg (1896-1917). *Buletin Științific. Revistă de Etnografie, Științele Naturii și Muzeologie. Serie nouă. Fascicula Etnografie și Muzeologie*. 2021-2022, 35-36(48-49), 197-207. ISSN 1857-9954, E-ISSN 2587-3938. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/185575

5. CIOBANU, C.Gh. Aportul Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală la selectarea subiectelor pentru mărcile poștale moldovenești (IV). *Buletin Științific. Revistă de Etnografie, Științele Naturii și Muzeologie. Serie nouă. Fascicula Științele Naturii*, 2021, 34(47), 164-170. ISSN 1857-0054, E-ISSN 2587-3938. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/179846

6. CIOBANU, C.Gh. Eminescologie filatelică basarabeană. *Buletinul „Mihai Eminescu”*, 2022, 1(22), 239-250. ISSN (lipsește).

7. COJUHARI, T., ȘABANOVA, G., VRABIE, T. Raporturile sol-plantă în salvagardarea ecosistemelor silvice. *Buletin Științific. Revistă de Etnografie, Științele Naturii și Muzeologie. Serie*

- nouă. *Fascicula Științele Naturii*, 2021, 34(47), 118-151. ISSN 1857-0054, E-ISSN 2587-3938. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/179844
8. COJUHARI, T. **Rec.:** P. Tarhon. Viața cum a fost sau destin împlinit. Vol. II. Chișinău: Reclama, 2020. *Buletin Științific. Revistă de Etnografie, Științele Naturii și Muzeologie. Serie nouă. Fascicula Științele Naturii*, 2021, 34(47), 190-195. ISSN 1857-0054, E-ISSN 2587-3938. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/179848
9. CRIVOI, A., BACALOV, I., CHIRIȚA, E., DRUȚA, A., ILIEȘ, A., PANĂ, S., KHADER ABU-ZAITON, A. S. Fiziologia umană și animală ca știință în Republica Moldova: practici și oportunități de colaborare. *Buletin Științific. Revistă de Etnografie, Științele Naturii și Muzeologie. Serie nouă. Fascicula Științele Naturii*, 2021, 34(47), 68-78. ISSN 1857-0054, E-ISSN 2587-3938. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/179840
10. CURCUBĂȚ, S. **Rec.:** Schimbările climatice și starea actuală a peisajelor. Atlas. Chișinău, 2021, 100 p. *Buletin Științific. Revistă de Etnografie, Științele Naturii și Muzeologie. Serie nouă. Fascicula Științele Naturii*, 2021, 34(47), 196-197. ISSN 1857-0054, E-ISSN 2587-3938. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/179849
11. DUDNICENCO, N. Cunoștințe ale poporului român referitoare la prun. *Buletin Științific. Revistă de Etnografie, Științele Naturii și Muzeologie. Serie nouă. Fascicula Etnografie și Muzeologie*. 2021-2022, 35-36(48-49), 148-158. ISSN 1857-9954, E-ISSN 2587-3938. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/185569
12. MACOVEI, T. Grigore Botezatu – flacăra vie în sfera folcloristicii românești. *Buletin Științific. Revistă de Etnografie, Științele Naturii și Muzeologie. Serie nouă. Fascicula Etnografie și Muzeologie*, 2021-2022, 35-36(48-49), 246-249. ISSN 1857-9954, E-ISSN 2587-3938. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/185582
13. PROHIN, A. Profesorul Petru Tarhon – actant și martor al istoriei. *Limba română*, 2023, 1-2 (279-280), 176-184. ISSN 0235-9111. <https://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=4401>
14. PROHIN, A. Pledoarie pentru cămașa cu alțiță. *Limba română*, 2023, 5-6 (283-284), 241-249. ISSN 0235-9111. <https://www.limbaromana.md/index.php?go=articole&n=4475>
15. PROHIN, A. Expoziția „Apa între cer, pământ și veșnicie”. *Buletin Științific. Revistă de Etnografie, Științele Naturii și Muzeologie. Serie nouă. Fascicula Etnografie și Muzeologie*. 2021-2022, 35-36(48-49), 227-232. ISSN 1857-9954, E-ISSN 2587-3938. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/185579
16. PROHIN, A. **Rec.:** *Etnografie muzeală*, coord. șt. V. Buzilă, Chișinău, 2020. *Buletin Științific. Revistă de Etnografie, Științele Naturii și Muzeologie. Serie nouă. Fascicula Etnografie și Muzeologie*, 2021-2022, 35-36(48-49), 258-262. ISSN 1857-0054, E-ISSN 2587-3938. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/185585
17. REȘETNIC, E. Concepții ale muncii la mijlocul secolului XX: între gândire populară și programe politice. *Buletin Științific. Revistă de Etnografie, Științele Naturii și Muzeologie. Serie nouă. Fascicula Etnografie și Muzeologie*, 2021-2022, 35-36(48-49), 159-167. ISSN 1857-0054, E-ISSN 2587-3938. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/185570
18. ȘIȘCANU, E. Poziția și atitudinea lui Iustin Ștefan Frățiman față de neam, istorie, folclor și monumente istorice naționale, exprimată în publicația „România Nouă” în primele luni ale anului 1918. *Buletin Științific, Revistă de Etnografie, Științele Naturii și Muzeologie. Serie nouă. Fascicula*

Etnografie și Muzeologie, 2021-2022, 35-36(48-49), 11-20. ISSN 1857-0054, E-ISSN 2587-3938.
https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/185533

19. ȚUGULEA, C. Înflorirea castanului ornamental comun (*Aesculum hippocastanum* L.) la sfârșitul perioadei de vegetație – fenomen provocat de invazia speciei *Cameraria ohridella* Deschka & Dimić, 1986. *Buletin Științific. Revistă de Etnografie, Științele Naturii și Muzeologie. Serie nouă. Fascicola Științele Naturii*, 2021, 34(47), 54-58. ISSN 1857-0054. E-ISSN 2587-3938.
https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/179838

20. ȚUGULEA, C. **Rec.:** Țugulea A., Bulimaga C., Mogîldea Vl. Evaluarea impactului ecologic al emisiilor auto asupra vegetației din ecosistemele urbane. Chișinău: Impressum, 2020. *Buletin Științific. Revistă de Etnografie, Științele Naturii și Muzeologie. Serie nouă. Fascicola Științele Naturii*, 2021, 34(47), 198-199. ISSN 1857-0054. E-ISSN 2587-3938.
https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/179850

5. Articole în culegeri științifice naționale/internaționale

5.1. culegeri de lucrări științifice editate peste hotare – 1

1. PROHIN, A. Tradiția olăritului în Republica Moldova la începutul secolului al XXI-lea. În: Cucuteni-5000. Târgul de ceramică tradițională. Ediția a XL-a, 23-25 iunie 2023. Iași: Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, 2023, pp. 58-62.

5.2 culegeri de lucrări științifice editate în Republica Moldova – 3

1. BRIHUNET, M. Cadrul normativ privind amenajarea cimitirelor și construcția bisericilor în Moldova și Basarabia, prima jumătate a secolului al XIX-lea. În: Ghid de protecție, conservare și promovare a patrimoniului cultural și istoric din Iași și Soroca. Soroca, 2023, pp. 43-68.

2. BUZILĂ, V. Eugenia Moldovanu – meșterita populară care creează o lume artistică din pai. În: Eugenia Moldovanu – meșterul popular care știe cum cântă spicele la răsărit de soare. Biografie. Ateliere de creativitate. Bălți: Biblioteca municipală „E. Coșeriu”, 2023, pp. 68-70. ISBN 978-9975-3528-4-0.

3. PROHIN, A. Eugenia Moldovanu – o prezență mult dorită la muzeu. În: Eugenia Moldovanu – meșterul popular care știe cum cântă spicele la răsărit de soare. Biografie. Ateliere de creativitate. Bălți: Biblioteca municipală „E. Coșeriu”, 2023, pp. 71-76. ISBN 978-9975-3528-4-0.

6. Articole în materiale ale conferințelor științifice

6.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

6.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova) – 1

1. CANDU, T. Valoarea și importanța formularelor bisericilor și a statelor de serviciu ale clerului la evaluarea numerică a populației din regiunea pruto-nisteană în 1812. În: „Latinitate, Romanitate, Românităte”. Conferința științifică internațională. Ediția a VII-a. Coord.: I. Șarov, S.D. Șipoș, G. Moisa, I. Eremia, I. Bercu. Chișinău: Lexon-Prim, Oradea: Ratio et Revelatio, 2023, pp. 257-269. ISBN 978-9975-172-36-3(Lexon-Prim); ISBN 978-606-9659-92-2 (Ratio et Revelatio).
https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/193576

6.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

6.4. în lucrările conferințelor științifice naționale

7. Teze ale conferințelor științifice

7.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare) – 4

1. BRIHUNET, M. Boieri ieșeni – proprietari de moșii și ctitori de biserici în Basarabia. Conform datelor statistice ale Formulelor bisericești din ținutul Iași în prima jumătate a secolului al XIX-lea. În: *Conferința anuală a Muzeului Municipal „Regina Maria”. Ediția IV. Program și rezumate*. Iași, 2023, pp. 15-16.

2. BRIHUNET, M. Familia de nobili Stârcea, ctitorii bisericii „Sfinții Voievozi Mihail și Gavriil” din satul Beșeni, ținutul Iași. În: *Simpozionul Internațional „Monumentul-Tradiție și Viitor”. Ediția XXV-a. Program și rezumate*, Iași, 2023, pp. 25-26.

3. BRIHUNET, M. Contribuția comunităților monahale din ținutul Neamț la edificarea unor lăcașe sfinte în localitățile din Soroca. În: *Simpozionul Național Petrodava. Complexul Muzeal Național Neamț. Ediția IV-a. Program și rezumate*, Piatra-Neamț, 2023, pp. 79-81. ISSN 2668-3237.

4. PROHIN, A. Educația muzeală și salvagardarea patrimoniului viu. Perspective contemporane. În: *Conferința Internațională de Etno-didactică „De la folclor la patrimoniu cultural imaterial. Convenția UNESCO din 2003 și educația”*. Iași: Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Iași, Institutul de Filologie Română „A. Philippide” Iași, 2023. (numărul paginii și ISBN lipsesc).

7.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova) – 4

1. CANDU, T. Statistici ecleziastice, surse de studiere a stării sociale, demografiei și componenței etnice a populației Moldovei de Răsărit la începutul secolului al XIX-lea. În: *Conferința științifică internațională "Latinitate, Romanitate, Românitare". Ediția a VII-a. Programul și rezumatele comunicărilor*. Chișinău, Republica Moldova, 2-4 noiembrie 2023. Chișinău: Lexon-Prim, 2023, pp. 46-47. ISBN 978-9975-172-14-1. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/191512

2. PROHIN, A. Identitate etnică și stări de spirit reflectate în vestimentația basarabenilor la începutul secolului XX. În: *Conferința științifică internațională „Latinitate, romanitate, românitare”. Ediția a VII-a. Programul și rezumatele comunicărilor*. Chișinău, Republica Moldova, 2-4 noiembrie 2023, Chișinău, 2023, p. 49. ISBN 978-9975-172-14-1. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/191515

3. ȘIȘCANU, E. Ștefan Ciobanu – aspecte etnologice ale Chișinăului de altădată. În: *Conferința științifică internațională „Patrimoniul de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine”. IAȘI-CHIȘINĂU-LVIV, 9-10 februarie 2023, ediția a VII-a. Programul și tezele comunicărilor*. Chișinău, 2023, pp. 164-165. ISSN 2558-894X. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/178751

4. VICOL, P. Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală – promotor al patrimoniului românesc. În: *Conferința științifică internațională "Latinitate, Romanitate, Românită". Ediția a VII-a. Programul și rezumatele comunicărilor. Chișinău, Republica Moldova, 2-4 noiembrie 2023.* Chișinău: Lexon-Prim, 2023, pp. 27-28. ISBN 978-9975-172-14-1. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/191492

7.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

7.4. în lucrările conferințelor științifice naționale – 22

1. BADIUC, I.; PANĂ, S.; CURCUBĂȚ, S. Evidența bunurilor culturale aflate în gestiunea muzeelor. În: *Conferința științifică „Perspective contemporane în etnologie, muzeologie și științele naturii”. Ediția XXXIV. 25 octombrie 2023. Programul și rezumatele comunicărilor,* Chișinău, 2023, p. 43. ISBN 978-9975-172-13-4. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/189554

2. BODEAN, S. Tîrnova-„Fîneț” – o așezare cucuteniană din bazinul r. Răut. În: *Conferința științifică „Perspective contemporane în etnologie, muzeologie și științele naturii”. Ediția XXXIV. 25 octombrie 2023. Programul și rezumatele comunicărilor,* Chișinău, 2023, p. 22-23. ISBN 978-9975-172-13-4. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/189539

3. BRIHUNET, M. Biserici de lemn cu trei turle din Moldova, aspecte istorice și artistice. În: *Conferința științifică „Perspective contemporane în etnologie, muzeologie și științele naturii”. Ediția XXXIV. 25 octombrie 2023. Programul și rezumatele comunicărilor,* Chișinău, 2023, pp. 14-15. ISBN 978-9975-172-13-4. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/189535

4. BUZILĂ, V. Instalațiile de foc pentru încălzirea locuinței și prepararea hranei din interfluviul pruto-nistrean. În: *Conferința științifică „Perspective contemporane în etnologie, muzeologie și științele naturii”. Ediția XXXIV. 25 octombrie 2023. Programul și rezumatele comunicărilor,* Chișinău, 2023, p.12-13. ISBN 978-9975-172-13-4. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/189534

5. CANDU, T. Arhimandritul Chiril – primul conducător al Mănăstirii Curchi după 1812. În: *Conferința științifică „Istorie, etnografie și spiritualitate în viziunea personalităților basarabene din a doua jum. a sec. XIX – prima jum. a sec. XX. In memoriam Acad. Iustin Frățiman”. Ediția a IV-a. 22 septembrie 2023. Programul și rezumatele comunicărilor,* Chișinău, 2023, p. 16-17. ISBN 978-9975-172-12-7. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/187810

6. CANDU, T. Mărturii de natură etnografică și cu privire la cotidian în documentele Fondului Dicasteriei Duhovnicești din Chișinău din anul 1814. În: *Conferința științifică „Perspective contemporane în etnologie, muzeologie și științele naturii”. Ediția XXXIV. 25 octombrie 2023. Programul și rezumatele comunicărilor.* Chișinău, 2023, p. 26-27. ISBN 978-9975-172-13-4.

7. CURCUBĂȚ, S.; PANĂ, S.; BADIUC, I. Metode și procedee practice de alcătuire a ierbarelor științifice. În: *Conferința științifică „Perspective contemporane în etnologie, muzeologie și științele naturii”. Ediția XXXIV. 25 octombrie 2023. Programul și rezumatele comunicărilor.* Chișinău, 2023, p. 42. ISBN 978-9975-172-13-4. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/189552

8. DERJANSCHI, V. Heteropterele (Hemiptera) în colecția „R. Stepanov” din Muzeul

Național de Etnografie și Istorie Naturală. În: *Conferința științifică „Perspective contemporane în etnologie, muzeologie și științele naturii”*. Ediția XXXIV. 25 octombrie 2023. Programul și rezumatele comunicărilor. Chișinău, 2023, p. 44. ISBN 978-9975-172-13-4.

https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/189555

9. DUDNICENCO, N. Cunoștințe ale poporului român referitoare la alun. În: *Conferința științifică „Perspective contemporane în etnologie, muzeologie și științele naturii”*. Ediția XXXIV. 25 octombrie 2023. Programul și rezumatele comunicărilor. Chișinău, 2023, pp. 29-30. ISBN 978-9975-172-13-4. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/189543

10. DUDNICENCO, N. Utilizarea gutuiului la poporul român. În: *Conferința științifică „Perspective contemporane în etnologie, muzeologie și științele naturii”*. Ediția XXXIV. 25 octombrie 2023. Programul și rezumatele comunicărilor. Chișinău, 2023, pp. 31-32. ISBN 978-9975-172-13-4. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/189544

11. MACOVEI, T. Boris Malski – personalitate culturală basarabeană din prima jumătate a sec. XIX. În: *Conferința științifică „Istorie, etnografie și spiritualitate în viziunea personalităților basarabene din a doua jum. a sec. XIX – prima jum. a sec. XX. In memoriam Acad. Iustin Frățiman”*. Ediția a IV-a. 22 septembrie 2023. Programul și rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2023, pp. 12-13. ISBN 978-9975-172-12-7. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/187808

12. OBADĂ, Th. Note preventive despre colecția de vertebrate terestre de la Goianul Nou. În: *Conferința științifică „Perspective contemporane în etnologie, muzeologie și științele naturii”*. Ediția XXXIV, 25 octombrie 2023. Programul și rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2023, pp. 46-48. ISBN 978-9975-172-12-7. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/189557

13. OBADĂ, Th. Ordinul Proboscidea Illiger, 1811 din Ponțianul Republicii Moldova. În: *Conferința științifică „Perspective contemporane în etnologie, muzeologie și științele naturii”*. Ediția XXXIV, 25 octombrie 2023. Programul și rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2023, pp. 49-50. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/189558

14. PROHIN, A. Portul țăranilor din Basarabia, descris de Nicolae Iorga la începutul sec. XX. În: *Conferința științifică „Istorie, etnografie și spiritualitate în viziunea personalităților basarabene din a doua jum. a sec. XIX – prima jum. a sec. XX. In memoriam Acad. Iustin Frățiman”*. Ediția a IV-a. 22 septembrie 2023. Programul și rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2023, pp. 19-20. ISBN 978-9975-172-12-7. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/187812

15. PROHIN, A. Plugul de aur în folclorul românesc. În: *Conferința științifică „Perspective contemporane în etnologie, muzeologie și științele naturii”*. Ediția XXXIV. 25 octombrie 2023. Programul și rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2023, pp. 33-34. ISBN 978-9975-172-13-4. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/189545

16. REȘETNIC, E. Interferențe dintre cultura elitelor și cea tradițională la înc. sec. XX în satul Lozova din Basarabia. Studiu de caz: caietul de rețete al învățătoarei Maria Krupskaia. În: *Conferința științifică „Perspective contemporane în etnologie, muzeologie și științele naturii”*. Ediția XXXIV. 25 octombrie 2023. Programul și rezumatele comunicărilor. Chișinău, 2023, p. 28. ISBN 978-9975-172-13-4. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/189542

17. ȘIȘCANU, E. Ion Buzdugan, om politic și folclorist. În: *Conferința științifică „Istorie, etnografie și spiritualitate în viziunea personalităților basarabene din a doua jum. a sec. XIX – prima jum. a sec. XX. In memoriam Acad. Iustin Frățiman”*. Ediția a IV-a. 22 septembrie 2023.

Programul și rezumatele comunicărilor, Chișinău, 2023, pp. 14-15. ISBN 978-9975-172-12-7. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/187809

18. ȘIȘCANU, E. Piese muzeale, ce reflectă cultura urbană, elemente ale vieții cotidiene. În: *Conferința științifică „Perspective contemporane în etnologie, muzeologie și științele naturii”*. Ediția XXXIV. 25 octombrie 2023. *Programul și rezumatele comunicărilor*. Chișinău, 2023, p. 16-18. ISBN 978-9975-172-13-4. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/189536

19. TOPAL, D., BODEAN, S. Colecția ceramică de la Cetatea Albă din patrimoniul Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală. În: *Conferința științifică „Perspective contemporane în etnologie, muzeologie și științele naturii”*. Ediția XXXIV. 25 octombrie 2023. *Programul și rezumatele comunicărilor*. Chișinău, 2023, p. 24-25. ISBN 978-9975-172-13-4. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/189540

20. ȚUGULEA, C. *Agrotis puta* (Hübner, 1803) (Lepidoptera Noctuidae) – specie nouă în fauna Republicii Moldova. În: *Conferința științifică „Perspective contemporane în etnologie, muzeologie și științele naturii”*. Ediția XXXIV. 25 octombrie 2023. *Programul și rezumatele comunicărilor*. Chișinău, 2023, p. 45. ISBN 978-9975-172-13-4. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/189556

21. VICOL, P. Omul Iustin Frățiman în publicațiile timpului. În: *Conferința științifică „Istorie, etnografie și spiritualitate în viziunea personalităților basarabene din a doua jumătate a sec. al XIX-lea – prima jumătate a sec. al XX-lea. In memoriam academician Iustin Frățiman. 22 septembrie 2023* *Programul și rezumatele comunicărilor*, Chișinău, 2023, p. 5. ISBN 978-9975-172-12-7. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/187804

22. VICOL P. Proiectul de restaurare și revitalizare a clădirii fostei conduceri a Zemstvei guberniale a Basarabiei. În: *Conferința științifică „Perspective contemporane în etnologie, muzeologie și științele naturii”, ediția 34, 25 octombrie 2023, Programul și rezumatele comunicărilor*, Chișinău, 2023, p. 7-8. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/189532

8. Alte lucrări științifice (recomandate spre editare de o instituție acreditată în domeniu)

8.1. cărți (cu caracter informativ)

8.2. enciclopedii, dicționare

8.3. atlase, hărți, albume, cataloge, tabele etc. (ca produse ale cercetării științifice) – 2

1. CIOBANU, C.Gh. *Expoziția filatelică omagială „Vreme trece, vreme vine...” - 25 de ani de colaborare între Asociația Filateliștilor, Maximafilistilor și Cartofiliștilor din Republica Moldova și Asociația Filateliștilor din Județul Botoșani, România. Catalog (8.06-30.06.2023)*. Chișinău: Lexon-Prim, 2023. 56 p. ISBN 978-9975-163-94-1.

2. CIOBANU, C.Gh. *Expoziția filatelică Eminesciana (13.06.2023-30.06.2023)*. Cimișlia: Lexon-Prim, 2023. 16 p. ISBN 978-9975-163-97-2.

9. Brevete de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală, materiale la saloanele de invenții

10. Lucrări științifico-metodice și didactice

- 10.1. manuale pentru învățământul preuniversitar (aprobate de ministerul de resort)
- 10.2. manuale pentru învățământul universitar (aprobate de consiliul științific /senatul instituției)
- 10.3. alte lucrări științifico-metodice și didactice

Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de prezentări la foruri științifice.
(comunicări, postere – pentru cazurile când nu au fost publicate în materialele conferințelor)

Manifestări științifice internaționale (în străinătate) – 13

1. BUZILĂ, V. Congresul Internațional al Asociației Române de Istorie a Presei, ediția XVI, Timișoara, 26-28.09.2023. *Fascicola etnografie și muzeologie a „Buletinului științific. Revistă de etnografie, științe ale naturii și muzeologie” – succesoarea primei reviste științifice din Basarabia* (comunicare orală).
2. BUZILĂ, V. Atelierele „C. Brăiloiu”, Institutul de Etnografie și Folclor al Academiei Române, București, 20.10.2023. *Plăcintele – un posibil candidat UNESCO* (comunicare orală).
3. BUZILĂ, V. Școala Europeană Danubiană „Civilizație și cultură românească”, Galați, 22-24.10.2023. *Ornamentica tradițională* (comunicare orală).
4. CANDU, T. Simpozionul Internațional „Marea Unire – Reflecții și provocări”, Colegiul Național „Cuza Vodă”, or. Huși, România, 29.11.2023. *Unirea Basarabiei la România în percepția populației locale de la imperiu la stat național* (comunicare orală).
5. CIOBANU, C. Simpozionul Național de Medalistică „Istorie în metal”, ediția a 5-a, organizat de către Institutul de Medalistică „Victor Antăluță” din Iași, 2.09.2023. *Istoria medalisticii basarabene și medaliile confecționate de către Asociația Filateliștilor, Maximafileștilor și Cartofiliștilor din Republica Moldova*.
6. KASHINA, E., BODEAN, S., IUCAL, V. First International Congress, Early Watercraft, Portugal, Vila do Conde, 26-29.10.2023. *Dugouts with carved bulkheads in Eastern Europe: form, size and radiocarbon chronology* (participare online, comunicare orală).
7. PROHIN, A. Conferința Internațională Anuală „Educația și patrimoniul cultural imaterial: cercetare și salvagardare” (online), Kiev, organizată de ONG „Democrație prin cultură”, Institutul de Culturologie al Academiei de Științe a Ucrainei și rețeaua catedrelor UNESCO din Ucraina, 24.01.2023. *Valorizing traditional wisdom and customs in primary school: the children’s journal “Alunelul” in the Republic of Moldova* (comunicare orală).
8. PROHIN, A. Conferința științifică națională, cu participare internațională, „Pământul în cultura tradițională”, Iași, organizată de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale și de Institutul de Filologie Română „Al. Philippide”, 20.03.2023. *„Suferința” pământului arat în folclorul românesc* (comunicare orală).
9. PROHIN, A. 17th Annual Meeting of the South-Eastern Experts Network on Intangible Cultural Heritage, under the auspices of UNESCO, Beograd, Serbia, 22-23.06.2023. *Living heritage and TVET in the Republic of Moldova* (comunicare orală).
10. PROHIN, A. 17th Annual Meeting of the South-Eastern Experts Network on Intangible

- Cultural Heritage, under the auspices of UNESCO, Beograd, Serbia, 22-23.06.2023. *Living heritage and universities in the Republic of Moldova* (comunicare orală).
11. PROHIN, A. 17th Annual Meeting of the South-Eastern Experts Network on Intangible Cultural Heritage, under the auspices of UNESCO, Beograd, Serbia, 22-23.06.2023. *Implementation of the 2003 Convention in the Republic of Moldova (2022-2023). Recent developments* (comunicare orală).
 12. PROHIN, A. „Atelierele Brăiloiu”, Institutul de Etnografie și Folclor „C. Brăiloiu”, București, 20.10.2023. *Participarea comunităților în salvagardarea patrimoniului cultural imaterial. Exigențele UNESCO și realitățile naționale* (comunicare orală).
 13. PROHIN, A. General Assembly of the Regional Centre for the safeguarding of the intangible cultural heritage, under the auspices of UNESCO, Sofia, 14.12.2023 (online). *An example of community participation in the safeguarding of the intangible cultural heritage in the Republic of Moldova*.

Manifestări științifice internaționale (în Republica Moldova) – 4

1. **BODEAN, S., NOROC, I.** Conferința științifică internațională ”Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății de mâine”, ediția a VIII-a, Chișinău, Academia de Științe a Moldovei, 26.09.2023. *Date preliminare referitoare la așezarea cucuteniană de la Glinjeni-La Glinjenii Noi* (comunicare orală).

2. BUZILĂ, V. Conferința Științifică Internațională „Tradiții. Tehnologii. Simboluri”, organizată de Universitatea Tehnică a Moldovei, Căpriană, 25-26.05.2023. *Tendențe recente în crearea și promovarea costumului popular. Gestionarea denaturărilor* (comunicare orală).

3. POSTOLAKI, A., **BODEAN, S., BELIK, O.** International Scientific Conference „Cells and tissues transplantation. actualities and outlooks” dedicated to the 10th anniversary of the founding of the Human Tissue and Cells Bank and to the 15th anniversary of the founding of the Laboratory of Tissue Engineering and Cells Culture of „Nicolae Testemitanu” State University of Medicine and Pharmacy of the Republic of Moldova Chisinau, March 17-18, 2023. *Anatomo-morphological particulars of pendant from human molar from deposit component at Carbuna. Chisinau, Republic of Moldova* (comunicare orală).

4. PROHIN, A. Conferința științifică internațională „Învățământul artistic – dimensiuni culturale”, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, 7.04.2023. *The ploughman and the pain of soil* (comunicare orală).

Manifestări științifice naționale – 8

1. BRIHUNET, M. Conferința științifico-practică „Conservarea și promovarea patrimoniului cultural și istoric în zona transfrontalieră Iași și Soroca”, Mănăstirea Japca, 6-8.06.2023. *Cadrul normativ privind amenajarea cimitirelor și construcția bisericilor în Moldova și Basarabia, prima jumătate a secolului al XIX-lea* (comunicare orală).

2. BUZILĂ, V. Forumul Patrimoniului Cultural Imaterial, ediția a IV-a, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, 27.04.2023. *Sarcini ce reies din înscrierea în Lista reprezentativă*

UNESCO a Artei cămășii cu altiță – element de identitate culturală în România și Republica Moldova (comunicare orală).

3. CANDU, T. „Săptămâna istoriei”, I.P. Liceul Teoretic „Andrei Vartic” din or. Ialoveni, 6.12.2023. *Importanța studierii istoriei și impactul ei la formarea conștiinței naționale și cetățenești* (comunicare orală).

4. CANDU, T. Comemorarea Unirii condiționate a Basarabiei cu România, organizată în cadrul Școlii profesional-tehnice nr. 6 din mun. Chișinău, 27.03.2023. *Importanța unirii Basarabiei la România din 27 martie/9 aprilie 1918* (lecție publică).

5. CURCUBĂȚ, S. Masa rotundă „Plantele – de la taine vechi, la descoperiri moderne”, în colaborare cu Muzeul “Casa părintească” din s. Palanca, r-nul Călărași, 08.06.2023. *Plante medicinale. Caracteristică generală* (comunicare orală).

6. CURCUBĂȚ, S. Seminar dedicat Zilei Mondiale a Solului, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, 5.12.2023. *Cercetarea solului ca obiect natural și exponat muzeal* (comunicare orală).

7. PROHIN, A. „Art-mărțișor”, Școala de Arte din Criuleni, 15 martie 2023. *Mărțișorul în colecții muzeale* (comunicare orală).

8. PROHIN, A. Forumul Patrimoniului Cultural Imaterial, ediția a IV-a, Chișinău, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, 27.04.2023. *Exigențele UNESCO privind salvagardarea patrimoniului cultural imaterial* (comunicare orală).

10. Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în proiect în mass-media:

➤ Emisiuni radio/TV de popularizare a științei – 64

1. BODEAN Sergiu. TV8, emisiunea „Moldova gândește”, 03.05.2023. *Practicarea ritului de incinerare de către comunitățile umane în spațiul Prut-Nistru.*

2. BRIHUNEȚ Manole. TV Moldova 1, emisiunea „Moldova de Patrimoniu”, 11.06.23. *Mileștii Mici cu Patrimoniu Mare: situri arheologice, vatra veche, case tradiționale, poduri, pietre de mormânt, troițe și unicala moară de vânt păstrată în situ.*

3. BRIHUNEȚ Manole. Călătorii cu Gust, 12.07.2023. *Istoria, etnografia și natura comunei Mileștii Mici.*

4. BUZILĂ Varvara. Radio Moldova, emisiunea „Album duminical”, cu redactorul Emilia Ghețu, 02.01.2023. *Apariția cărții Creatori, purtători și admiratori ai costumului tradițional în secolul al XXI-lea* (Chișinău: Epigraf, 2022).

5. BUZILĂ Varvara. TV Moldova-1, emisiunea Tezaur, cu redactorul Irina Ropot, 19.01.2023 *Apariția cărții Creatori, purtători și admiratori ai costumului tradițional în secolul al XXI-lea* (Chișinău: Epigraf, 2022).

6. BUZILĂ Varvara. TVR Moldova, emisiunea „Tradiții”, cu redactorul Tatiana Slivca, 19.01.2023. *Tradiția portului popular românesc.*

7. BUZILĂ Varvara. TV Moldova 1, Emisiunea „Tezaur”, cu producătoarea Irina Ropot, 04.03.2023. *Șezătoarea „Mândria Basarabiei” din Strășeni, la cei 6 ani de activitate.*

8. BUZILĂ Varvara. TV Moldova 1, Emisiunea „Tezaur”, cu producătoarea Irina Ropot, 11.03.2023. *Femeile meșterițe care activează pe lângă biblioteca din satul Temeleuți, raionul Călărași.*
9. BUZILĂ Varvara. TV Moldova 1, Emisiunea „Tezaur”, cu producătoarea Irina Ropot, 13.03.2023. *Împletirea salciei de către meșterul Valeriu Baci din Temeleuți, raionul Călărași.*
10. BUZILĂ Varvara. TV Moldova 1, Emisiunea „Tezaur”, cu producătoarea Irina Ropot, 16.03.2023. *Interpretul Tudor Ungureanu de la Căpriană.*
11. BUZILĂ Varvara. TV Moldova 1, Emisiunea „Tezaur”, cu producătoarea Irina Ropot, 29.03.2023. *Tradiția încondeierii ouălor, inclusiv despre Atelierul condus de Sebastian Paic, etnolog de la Muzeul Etnografic al Transilvaniei, Cluj-Napoca.*
12. BUZILĂ Varvara. TV Moldova 1, Emisiunea „Tezaur”, cu producătoarea Irina Ropot, 01.04.2023. *Teatrul Popular din satul Grăseni, raionul Ungheni.*
13. BUZILĂ Varvara. Interviu cu jurnalista Natalia Zaharescu de la Ziarul de Gardă, 12.04.2023. *Prescripții și interdicții în perioada pascală.*
14. BUZILĂ Varvara. TV Moldova 1, Emisiunea „Tezaur”, cu producătoarea Irina Ropot, 10.05.2023. *„Timpul nostru se măsoară cu alțițe”. Despre familia de țesători de pânză Mariana și Gheorghică Neacșu.*
15. BUZILĂ Varvara. TV Moldova 1, Emisiunea „Tezaur”, cu producătoarea Irina Ropot, 20.05.2023. *Purtători ai Tezaurului Uman Viu.*
16. BUZILĂ Varvara. Radio Europa Liberă, 25.05.2023. *Relația dintre cultura tradițională și mediul natural.*
17. BUZILĂ Varvara. TVR Moldova, 25.05.2023. *Conferința Tradiții. Tehnici. Simboluri.*
18. BUZILĂ Varvara. TV Moldova 1, Emisiunea „Tezaur”, cu producătoarea Irina Ropot, 25.05.2023. *Tradiții și folclor păstoresc la Căinarii Vechi, raionul Soroca.*
19. BUZILĂ Varvara. TVR Moldova, 19.06.2023. *Practica protejării patrimoniului cultural.*
20. BUZILĂ Varvara. TVR Moldova, Obiectiv Comun, 18.06.2023. *Ziua Mondială a Iei.*
21. BUZILĂ Varvara. Radio Moldova, emisiunea „Album de familie”, cu Larisa Verdeș, 22.06.2023. *Necesitatea păstrării integrității costumului popular sau de ce nu e bine să purtăm la sărbători mari ie cu blugi.*
22. BUZILĂ Varvara. TV Moldova 1, Emisiunea „Tezaur”, cu producătoarea Irina Ropot, 24.06.2023. *7 ani de activitate ai Comunității Șezătoarea Basarabia.*
23. BUZILĂ Varvara. TVR Moldova, 25.06.2023. *Perceperea costumului popular în prezent.*
24. BUZILĂ Varvara. TV Moldova 1, Emisiunea „Tezaur”, 09.07.2023. *La izvorul Osoiencelor, a VI-a ediție.*
25. BUZILĂ Varvara. TV Moldova 1, Emisiunea „Tezaur”, 15.07.2023. *Ziua Națională a Portului Popular.*
26. BUZILĂ Varvara. TV Moldova 1, Emisiunea „Tezaur”, 22.07.2023. *Ia românească în fiecare casă (Fălești).*
27. BUZILĂ Varvara. TV Moldova 1, Emisiunea „Tezaur”, 24.08.2023. *Ie – mărturie de-al meu neam într-o vecie.*

28. BUZILĂ Varvara. TV Moldova 1, Emisiunea „Tezaur”, 26.08.2023. *La vatra horelor Bucuriene. Satul Bucuria, raionul Cahul.*
29. BUZILĂ Varvara. TV Moldova 1, Emisiunea „Tezaur”, 01.09.2023. *Muzeul Satului – tezaur național. Cu muzeografa Ala Movileanu, dr. în istoria arhitecturii.*
30. BUZILĂ Varvara. TV Moldova 1, Emisiunea „Tezaur”, 08.10, 15.10.2023. *Acasă la scriitoarea Ileana Toma. Basarabeni păstrători de patrimoniu.*
31. BUZILĂ Varvara. TV Moldova 1, Emisiunea „Tezaur”, 22.10.2023. *Renașterea moștenirii. Atelierul de ii din București.*
32. BUZILĂ Varvara. Exclusiv TV, Emisiunea „Față-n față”, 21.12.2023. *Obiceiurile de Crăciun.*
33. CANDU Teodor. TVR Moldova, 20.10.2023. *Un monument dedicat eroilor români căzuți în luptele din Primul Război Mondial, dezvelit în satul Văsieni, raionul Ialoveni.*
34. MACOVEI Tamara. TV „Moldova 1”. *Sărbătorile de iarnă: Sf. Vasile, Plugușorul, Sf. Nicolai, Crăciunul, Anul Nou.*
35. MACOVEI Tamara. Radio „Noroc”. *Tradiția Mărțișorului; cum se sărbătorește Dragobetele, care sunt zilele Babei.*
36. MACOVEI Tamara. Radio „Vocea Basarabiei”. *Sărbătorile de Paști: obiceiurile și credințele legate de ciclul Pascal, Duminica Mare, Patruzeci de Sfinți, Sânzâiene.*
37. OBADĂ Teodor. Interviu la Biblioteca pentru copii din cadrul Teatrului de păpuși “Licurici”, pentru d-na Victoria Tomuz, Radio Moldova, 11 februarie 2023. *Principalele descoperiri științifice din Grotă Duruitoarea Veche (s. Duruitoarea Veche, r-nul Râșcani).*
38. PROHIN Andrei. Radio Chișinău, emisiunea „Memorial basarabean”, 27.01.2023. *Expoziția „Dinastia de cărturari basarabeni Iustin, Paul și Zamfira Mihail”.*
39. PROHIN Andrei. TV Moldova 1, emisiunea „Arta în istorii”, 31.01.2023. *Fresca „Biosfera Pământului”. Melița. Ciurul.*
40. PROHIN Andrei. Ziarul „Argument și Fakt”, nr. 9, 1-7.03.2023. *Tradițiile de Mărțișor.*
41. PROHIN Andrei. AGRO TV, emisiunea „Despre noi, altfel”, 25.02.2023. *Tradițiile de Dragobete și Mărțișor.*
42. PROHIN Andrei. Radio Chișinău, buletinul de știri, 28.02.2023. *Dosarul Mărțișorului.*
43. PROHIN Andrei. Radio Chișinău, emisiunea „Zestrea neamului”, 2.03.2023. *Tradițiile de Mărțișor.*
44. PROHIN Andrei. TV Moldova 1, emisiunea „Arta în istorii”, 8.03.2023. *Imaginea femeii în arta populară.*
45. PROHIN Andrei. Canal 2, emisiunea „Acasă”, 11.04.2023. *Tradițiile pascale.*
46. PROHIN Andrei. Radio Moldova, emisiunea „Radio magazin”, 12.04.2023. *Forumul Patrimoniului Cultural Imaterial.*
47. PROHIN Andrei. Vocea Basarabiei, emisiunea „Pulsul Basarabiei”, 15.04.2023. *Tradițiile pascale.*
48. PROHIN Andrei. Radio Moldova, emisiunea „Matinal”, 20.06.2023. *Sânzâienele în credințele populare.*
49. PROHIN Andrei. TV Moldova 1, emisiunea „Mesager”, 25.06.2023. *Expoziția „Similitudini simbolice în ceramica tracică și portul popular”.*

50. PROHIN Andrei. TV Moldova 1, emisiunea „Arta în istorii”, 5.07.2023. *Caloianul, floarea de piatră, dosarul „Tehnici tradiționale de realizare a scoarței...”*.
51. PROHIN Andrei. Ziarul «Эксперт новостей», nr. 25, 30 iunie 2023. *Ziua Națională a Portului Popular*.
52. PROHIN Andrei. Radio România Internațional, emisiunea „Românii de lângă noi”, 6.09.2023. *Istoria și patrimoniul MNEIN, valorile culturii tradiționale*.
53. PROHIN Andrei. Radio Iași, emisiunea „Dialog intercultural”, 25.08.2023. *Conferința dedicată Acad. Iustin Frățiman*.
54. PROHIN Andrei. Radio Moldova, emisiunea „Zi de zi”, 29.12.2023. *Tradițiile de iarnă*.
55. URSU Mihai. TV Moldova-1, 09.2023. „Zilele patrimoniului cultural european”.
56. VICOL Petru. TVR Moldova, Știri, 24.02.2023. *Dragobetele*.
57. VICOL Petru. Jurnal TV, Știri, 29.03.2023. *Arta încondeierii ouălor pascale*.
58. VICOL Petru. TV Moldova 1, emisiunea „Mesager”, 27.04.2023. *Meșteri populari laureați ai Titlului Onorific „Purtător de Tezaur Uman Viu”*.
59. VICOL Petru. TVR Moldova, emisiunea „Obiectiv comun”, 18.05.2023. *Oferța culturală a muzeelor din Republica Moldova în Noaptea Muzeelor*.
60. VICOL Petru. TV Moldova 1, emisiunea „Mesager”, 9.06.2023. *Expoziția „Vreme trece, vreme vine” aniversează un sfert de secol de colaborare fructuoasă între filателиști de pe ambele maluri ale Prutului*.
61. VICOL Petru. TVR Moldova, Știri, 25.06.2023. *Ziua Națională a Portului Popular*.
62. VICOL Petru. Radio Chișinău, emisiunea „Zestrea Neamului”, 10.12.2023. *Târgul Național al Covorului "Covorul dorului", ediția a X-a*.
63. VICOL Petru. TVR Moldova, emisiunea „Obiectiv comun”, 15.12.2023. *Târgul Național al Covorului "Covorul dorului", ediția a X-a*.
64. VICOL Petru. TVR Moldova, emisiunea „Patrimoniale”, 18.12.2023. *Conservarea patrimoniului cultural, cultura restaurării în Moldova*.

➤ **Articole de popularizare a științei – 8**

1. PROHIN, A. *Alunelul*. 2023, nr. 3(424), p. 14-15. ISSN 1857-4173. *Divertisment de primăvară*.
2. PROHIN, A. *Alunelul*. 2023, nr. 4(425), p. 4. ISSN 1857-4173. *Datini și sărbători în aprilie*.
3. PROHIN, A. *Alunelul*. 2023, nr. 5-6(426), p. 20. ISSN 1857-4173. *E curios!*
4. PROHIN, A. *Alunelul*. 2023, nr. 7-8(427), p. 17. ISSN 1857-4173. *Datini văratice*.
5. PROHIN, A. *Alunelul*. 2023, nr. 9(428), pp. 14-15. ISSN 1857-4173. *Miniaturi istorice*.
6. PROHIN, A. *Alunelul*. 2023, nr. 19(429), pp. 10-11. ISSN 1857-4173. *Dimitrie Cantemir – 350 de ani*.
7. PROHIN, A. *Alunelul*. 2023, nr. 11(430), pp. 16-17. ISSN 1857-4173. *Sărbători și datini în noiembrie*.
8. PROHIN, A. *Alunelul*. 2023, nr. 12(431), pp. 16-17. ISSN 1857-4173. *Datini și credințe*.

11. Teze de doctorat / postdoctorat susținute și confirmate în anul 2023 de membrii echipei proiectului (opțional)

12. Concluzii

Activitățile realizate de cercetătorii proiectului „Patrimoniul etnografic și natural al Republicii Moldova – salvagardare muzeală pentru sporirea coeziunii sociale”, pe parcursul anului 2023, au vizat diferite dimensiuni ale managementului patrimoniului cultural: documentare, cercetare, evidență, modernizare a condițiilor de păstrare, sensibilizarea diferitor categorii de public și prin diverse metode (expoziții muzeale, ateliere, conferințe, lansări de carte, interviuri în mass-media, articole de popularizare) cu privire la valoarea și starea de conservare a patrimoniului. Prin elaborarea și digitizarea fișelor analitice, prin elaborarea dosarelor de clasare și înscrierea lor în *Registrul Patrimoniului Cultural Național Mobil*, a fost îmbogățită baza națională de surse primare referitoare la obiectele de patrimoniu mobil deținute de Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală. Prin intermediul publicațiilor și conferințelor științifice organizate, au fost aduse în circuitul savant mai multe subiecte inedite sau mai puțin studiate din domeniul patrimoniului cultural și natural. Amplele expoziții organizate, cu concursul cercetătorilor muzeului, au contribuit la elucidarea, pentru publicul de diferite vârste, a unor domenii majore ale culturii tradiționale – meșteșugurile, portul și țesăturile casnice, arhitectura în piatră. O parte din problematica abordată în cadrul proiectului necesită continuarea și aprofundarea investigațiilor, valorificarea de noi surse și metode, pentru a pregăti în perspectivă monografii, cataloage și albume muzeale, culegeri de studii tematice.

Conducătorul de proiect _____ / PROHIN Andrei

Data: **11 ianuarie 2024**

LȘ

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în anul 2023
*Patrimoniul etnografic și natural al Republicii Moldova – salvagardare muzeală
 pentru sporirea coeziunii sociale*

Cifrul proiectului 20.80009.0807.24

RO Au fost elaborate 3 dosare de clasare (covoare, țesături de interior, piese arheologice), fiind înscrise în *Registrul Patrimoniului Cultural Național Mobil*. Au fost elaborate și digitizate 628 de fișe analitice ale pieselor de patrimoniu.

Pentru promovarea artei cămășii cu altiță, înscrisă în *Lista reprezentativă UNESCO a patrimoniului cultural imaterial al umanității*, s-au organizat două expoziții peste hotare (la București și Paris), mai multe expoziții la Chișinău, nouă lansări de carte în republică și peste hotare. Au fost elaborate cinci dosare pentru meșteri populari cărora li s-a conferit Titlul Onorific de Purtător de Tezaur Uman Viu. A fost organizat Forumul Patrimoniului Cultural Imaterial, ediția a IV-a.

Au fost întreprinse un șir de deplasări în diverse raioane ale republicii, în scopul documentării elementelor vii ale culturii tradiționale, patrimoniului bisericesc, siturilor arheologice ale Culturii Cucuteni-Tripolie, aflorimentelor de roci, a biodiversității arboricole, vestigiilor de paleontologie.

Prin studierea temelor individuale de cercetare, au fost aduse contribuții inedite la următoarele subiecte: instalațiile de foc tradiționale, viziunile populare asupra muncii agrare, cunoștințele populare despre vegetație, contribuția personalităților basarabene din perioada interbelică la cercetarea culturii populare, impactul politicii regimului comunist asupra costumului popular, plastica Culturii Cucuteni-Tripolie, viața de familie și cotidianul în Basarabia la începutul sec. al XIX-lea, fondarea și particularitățile arhitectonice ale vechilor biserici din Basarabia, colecțiile pedologice, entomologice, paleontologice și ierbarul deținute de Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală.

Au fost publicate **64 de lucrări științifice**, dintre care 2 monografii, 2 cataloage de expoziție, 30 de articole științifice, 30 de rezumate ale comunicărilor prezentate la conferințe. Au fost prezentate **55 de comunicări** la conferințe științifice naționale și internaționale. Au fost editate două numere ale periodicului de specialitate *Buletin Științific. Revistă de Etnografie, Muzeologie și Științele Naturii*, nr. 34(47) și 35-36(48-49). Au fost organizate Conferința științifică „Istorie, etnografie și spiritualitate în viziunea personalităților basarabene din a doua jum. a sec. XIX – prima jum. a sec. XX. In memoriam Acad. Iustin Frățiman”, ediția a IV-a (22.09.2023); Conferința științifică „Perspective contemporane în etnologie, muzeologie și științele naturii”, ediția a XXXIV-a (25.10.2023); Seminarul științific „Cercetarea solului ca obiect natural și exponat muzeal” (5.12.2023). Au fost organizate **7 expoziții**: *Dinastia de cărturari basarabeni Iustin, Paul și Zamfira Mihail; Lemnăritul și fierăritul – meșteșuguri făuritoare de civilizație tradițională; Cămăși surori, simboluri vechi și noi; Similitudini simbolice în ceramica tracică și portul popular; Istoria familiei și Conacului Balioz; Arhitectura vernaculară din piatră din zona Orheiului; Țesături din centrul Moldovei. Ecouri ale tradiției în modernitate.*

ENG There were drafted and inscribed 3 files (carpets, home weavings, archaeological artefacts) in the *Register of the National Cultural Movable Heritage*. There were completed and digitized 628 analytical cards of heritage items.

For the promotion of the art of the blouse with embroidery on the shoulder (*altiță*), inscribed on the *UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage*, they organized two exhibitions abroad (in Bucharest and Paris), several exhibitions in Chișinău, nine book presentations at home and abroad. They drafted 5 files for folk craftsmen that were granted the Honorary Title of Bearer of Living Treasure. The 4th edition of the Forum of the Intangible Cultural Heritage was organized.

A series of trips was undertaken in several districts of the republic, aiming to document living elements of the traditional culture, Church heritage, the sites of the Cucuteni-Tripyllian archaeological sites, rocks formations, biodiversity of trees, paleontological vestiges.

Due to the study of individual topics, the team of researchers brought new contributions into several subjects: traditional fire installations, folk regards on agricultural labour, folk knowledge about flora, the contribution of Bessarabian personalities from the interwar period to the study of folk culture, the impact of the policy of the communist regime on the folk costume, the clay figurines of the Cucuteni-Tripyllian Culture, family and daily life in Bessarabia in early 19th c., the founding and architectural peculiarities of old churches from Bessarabia, the pedological, entomological, and palaeontological collections, as well as the herbarium held within the National Museum of Ethnography and Natural History.

64 scientific works were published, among them 2 monographs, 2 exhibition catalogues, 30 scientific articles, 30 abstracts of conference presentations. They made **55 presentations** at national and international conference. Two issues (nos. 34(47) and 35-36(48-49)) of the *Scientific Bulletin. Journal of Ethnography, Museology and Natural Sciences* were published. There were organized the Scientific Conference “History, ethnography and spirituality in the view of Bessarabian personalities from the 2nd half of the 19th century – first half of the 20th century. In memoriam Acad. Iustin Fratiman”, 4th edition (22.09.2023); the Scientific Conference “Contemporary perspectives in ethnology, museology and natural sciences”, 34th edition (25.10.2023); the Scientific seminary “The research of soil as natural object and museum exhibit” (5.12.2023). They organized **7 exhibitions**: *The dynasty of Bessarabian scholars Iustin, Paul, and Zamfira Mihail; Wood- and ironwork – crafts that create the traditional civilization; Sister blouses, old and new symbols; Symbolical similitudes in the Thracian ceramics and folk dress; History of the Balioz family and mansion; Stone vernacular architecture in the Orhei region; Fabrics from the centre of Moldova. Echoes of the tradition in modern age.*

Conducătorul de proiect _____ / PROHIN Andrei

Data: **11 ianuarie 2024**

LȘ

Anexa nr. 3

**Executarea devizului de cheltuieli,
conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare pentru anul 2023**

Cifrul proiectului: 20.80009.0807.24

Cheltuieli, mii lei				
Denumirea	Cod		Anul de gestiune	
	Eco (k6)	Aprobat	Modificat +/-	Precizat
Remunerarea muncii angajaților conform statelor	211180	1587,5	+601,8	2189,3
Contribuții de asigurări de stat obligatorii	212100	460,3	+174,7	635,0
Deplasări în interes de serviciu în interiorul țării	222710	6,0	-4,6	1,4
Deplasări în interes de serviciu peste hotare	222720	29,0		29,0
Servicii de editare	222910	128,8		128,8
Servicii neatribuite altor aliniate	222990	3,2		3,2
Alte prestații sociale ale angajatorilor	273900		+55,0	55,0
Indemnizații pentru incapacitatea temporară de muncă achitate de angajator	273500	7,0	+4,6	11,6
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizitelor de birou	336110	9,5		9,5
Procurarea altor materiale	339110	5,5		5,5
Total		2236,8	+831,5	3068,3

Conducătorul organizației _____ / VICOL Petru

Contabil șef _____ / MUSTEAȚĂ Valentina

Conducătorul de proiect _____ / PROHIN Andrei

Data: 11 ianuarie 2024

LȘ

Componenta echipei conform contractului de finanțare 2023**Cifrul proiectului 20.80009.0807.24**

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului) pentru 2023						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1	Prohin Andrei	1985	Doctor	0,5	02.01.2023	31.12.2023
2	Pană Sergiu	1978	Doctor	1	02.01.2023	31.12.2023
3	Buzilă Varvara	1955	Doctor	1	02.01.2023	31.12.2023
4	Brihuneț Manole	1962	Doctor	1	02.01.2023	31.12.2023
5	Candu Teodor	1978	Doctor	0,25	02.01.2023	31.12.2023
6	Lozovanu Dorin	1975	Doctor	0,5	02.01.2023	31.12.2023
7	Derjanschi Valeriu	1958	Doctor habilitat	0,5	02.01.2023	31.12.2023
8	Șișcanu Elena	1953	Doctor	1	02.01.2023	31.12.2023
9	Macovei Tamara	1958	Doctor	1	02.01.2023	31.12.2023
10	Dudnicenco Nicolae	1982	Doctor	1	02.01.2023	31.12.2023
11	Curcubăt Stela	1968	Doctor	1	02.01.2023	25.09.2023
	Curcubăt Stela	1968	Doctor	0,5	26.09.2023	31.12.2023
12	Ciocanu Maria	1946		1	02.01.2023	31.12.2023
13	Țugulea Cristina	1989	Doctor	0,5	02.01.2023	31.12.2023
14	Ciobotaru Valerian	1948	Doctor	0,5	02.01.2023	31.12.2023
15	Obadă Teodor	1961		0,5	02.01.2023	31.12.2023
16	Ursu Mihail	1951		0,5	02.01.2023	31.12.2023
17	Ciobanu Constantin	1947		0,25	02.01.2023	31.12.2023
18	Bodean Sergiu	1975		0,5	02.01.2023	31.12.2023
19	Diduh Andrei	1996	Magistru	0,5	02.01.2023	31.12.2023
20	Vicol Petru	1975		0,5	02.01.2023	31.12.2023
21	Reșetnic Elena	1985	Magistru	1	02.01.2023	31.12.2023
22	Ciobanu Aureliu	1969		0,5	02.01.2023	31.12.2023

23	Onofriescu Valentina	1961		0,5	02.01.2023	31.12.2023
24	Bucățel Vasile	1958		0,5	31.01.2023	31.12.2023
	TOTAL			16,0		

Ponderea tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare **17,39%**

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2023					
Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					

Ponderea tinerilor (%) din numărul total al executorilor **17,39%**

Conducătorul organizației _____ / VICOL Petru

Contabil șef _____ / MUSTEAȚĂ Valentina

Conducătorul de proiect _____ / PROHIN Andrei

Data: **11 ianuarie 2024**

LȘ

INFORMAȚIE SUPLIMENTARĂ

1. **Nu vor fi examinate** rapoartele incomplete, fără toate semnăturile și parafa instituției și care nu corespund cerințelor de tehnoredactare (pct. 6).
2. Rapoartele anuale privind implementarea proiectelor ce implică activități de cercetare **pe animale** vor fi însoțite de avizul Comitetului de etică național/instituțional în corespundere cu HG nr.318/2019 *privind aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Comitetului național de etică pentru protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice* (https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=115171&lang=ro).
3. Rapoartele anuale privind implementarea proiectelor ce implică activități de cercetare **cu implicarea subiecților umani** vor fi însoțite de avizul Comitetului instituțional de etică a cercetării, în corespundere cu prevederile *Convenției europene pentru protecția drepturilor omului și a demnității ființei umane față de aplicațiile biologiei și medicinei*, adoptată la Oviedo la 04.04.1997, semnată de către RM la 06.05.1997, **ratificată prin Legea nr. 1256-XV din 19.07.2002, în vigoare pentru RM din 01.03.2003**) și a protocoalelor adiționale.
4. **Nu pot fi prezentate informații identice în Rapoartele anuale ale mai multor proiecte.**
5. Se acceptă publicațiile în care expres sunt stipulate datele de identificare ale proiectului (denumire și/sau cifrul).
6. **Cerințe de tehnoredactare a Raportului:**
 - a) Se va exclude textul în culoare roșie din raport, întrucât reprezintă precizări referitor la informația solicitată (de ex. *denumirea și cifrul, perioada de implementare a proiectului, anul/anii*); *nume, prenume; etc.*).
 - b) Câmpurile cu mențiunea „*opțional*” se completează dacă sunt rezultate ce se încadrează în activitățile respective. În absența rezultatelor, câmpurile rămân **necompletate (nu se exclud rubricile respective)**.
 - c) Raportul se completează cu caractere TNR – 12 pt, în tabelele referitor la buget și personal – 11 pt; interval 1,15 linii; margini: stânga – 3 cm, dreapta – 1,5 cm, sus/jos – 2 cm.
 - d) **Copertarea se va face după modelul european – spirală.**